

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Descrierea situației actuale:

Declinul economiei românești din ultima perioadă nu poate fi pus în totalitate pe seama crizei financiare globale, în condițiile în care măsurile fiscale luate de la începutul anului nu au făcut decât să accentueze slăbiciunile unui sistem, și-așa zdruncinat de efectele respectivei crize.

În goana disperată după venituri la bugetul de stat, măsurile de creștere a fiscalității adoptate de actualul Guvern, respectiv creșterea contribuțiilor sociale cu 3,5%, devansarea creșterii nivelului cotelor accizelor, introducerea impozitului minim, eliminarea deductibilității TVA-ului și a cheltuielilor de funcționare, întreținere și reparații aferente autoturismelor folosite în cadrul activității desfășurate de către toți contribuabilii, nu au rolul de a stopa declinul economic, ci, dimpotrivă, duc la decapitalizarea și falimentarea a sute de mii de IMM-uri, scăderea veniturilor populației și, totodată, amplifică efectele crizei economico - financiare în România.

Introducerea impozitului minim nu numai că nu va fi o măsură de combatere a evaziunii fiscale, așa cum a fundamentat Guvernul decizia, ci, dimpotrivă, va pune în pericol atât activitatea economică a contribuabililor mici și mijlocii (fie împingându-i pe cei ce asigură aceste venituri spre faliment, fie încurajând noi forme de evaziune și evitarea plății impozitelor și taxelor), cât și periclitarea și realizarea celorlalte venituri bugetare. Se creează astfel un obstacol în calea mediului de afaceri, deoarece acest impozit nu este corelat cu capacitatea de plată a firmelor. Aplicat asupra veniturilor totale, el distorsionează activitatea economică, ceea ce va conduce, în perioada imediat următoare, la falimentarea a sute de mii de întreprinderi mici și mijlocii din comerț și servicii - cele mai afectate domenii în perioada de criză economică. Speriate de efectele politicii fiscal bugetare ale actualei guvernări, dar și de instabilitatea creată în mediul de afaceri, IMM-urile fie se închid, fie își suspendă activitatea într-un ritm nemaiîntâlnit în ultimii ani - și asta de când s-a introdus impozitul pe pierdere. Dovada o fac cifrele înregistrate la Registrul Comerțului, unde, în numai o lună de la luarea în discuție a impozitului minim, peste 14.000 de IMM-uri au depus cereri pentru suspendarea activității. Dintre acestea, 10.000 au depus cereri în ultimele 4 zile ale lunii aprilie - de 13 ori mai mult față de luna aprilie 2008.

În contextul crizei economice actuale s-a dovedit că au crescut și numărul falimentelor.

Astfel, pe baza datelor furnizate de Registrul Comerțului, în prima parte a anului 2009 numărul agenților economici care se aflau în diverse stadii ale procedurii de insolvență s-a dublat față de aceeași perioadă a anului 2008, iar ca urmare a accentuarii efectelor crizei economice și financiare, manifestate prin creșterea fiscalității, decapitalizarea majorității IMM-urilor, blocajului financiar și lipsa surselor de finanțare, dar mai ales restrângerea atât a piețelor externe, cât și reducerea semnificativă a comenzilor interne, numărul societăților care vor intra în faliment va crește exponențial până la sfârșitul anului 2009.

Conformarea voluntară la plata lunară a obligațiilor fiscale datorate de agenții economici a scăzut, în ultimele 6 luni, cu 10 puncte procentuale: de la 83% la 73%; iar din punct de vedere numeric, aceasta a scăzut cu aprox 20% (de la 85% în trimestrul IV 2008, la 66% în primul trimestru al anului 2009). Trendul este în scădere de la o lună la alta, existând riscul să se ajungă la nivelul anului 2004, când numai 58% din obligațiile fiscale declarate de contribuabili se încasau prin plata voluntară.

Prin Codul fiscal a fost stabilit un mecanism de acordare de bonificații pentru contribuabilii care sunt bun platnici și care își achită obligațiile către bugetul local înainte de termenul legal. În spiritul aceleiași teorii, s-a analizat posibilitatea instituirii unor măsuri de relaxare fiscală și pentru contribuabilii care sunt bun platnici și care își achită obligațiile către bugetul general consolidat, administrat de Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Cadrul legal instituit prin intrarea în vigoare a Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă a creat premisele necesare pentru asigurarea unui nivel ridicat al ocupării și adaptării forței de muncă la cerințele pieței muncii, prin implementarea unor măsuri active pentru stimularea ocupării forței de muncă, în detrimentul măsurilor cu caracter pasiv, care reprezentau forma unică de protecție socială reglementată până la acea dată.

Măsurile menționate au vizat creșterea șanselor de ocupare a persoanelor în căutarea unui loc de muncă precum și stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă, în principal prin: susținerea financiară a încadrării persoanelor din rândul șomerilor în vederea realizării unor lucrări de interes comunitar, stimularea angajatorilor pentru crearea de locuri de muncă și pentru încadrarea în muncă a șomerilor din categoriile cele mai defavorizate, încurajarea mobilității forței de muncă prin acordarea unor stimulente materiale (prime de instalare) șomerilor care se încadrează în muncă în alte localități decât cele în care domiciliază sau la o distanță mai mare de domiciliu (prime de încadrare), consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri.

Evaluarea efectelor generate de implementarea măsurilor de stimulare a ocupării forței de muncă reglementate de Legea nr.76/2002, cu modificările și completările ulterioare a condus la concluzia că aceste măsuri și-au dovedit eficiența pe piața forței de muncă.

Cu toate acestea, în contextul previzionării creșterii numărului de șomeri (peste 800.000 de șomeri la sfârșitul anului 2009, cifră estimată de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale), ca urmare a disponibilizărilor de personal care au fost sau vor fi efectuate de angajatori în contextul crizei economico-financiare, se impune adoptarea unor măsuri care să asigure stimularea angajatorilor în vederea pastrării actualului număr de locuri de muncă, dar și creării de noi locuri de muncă și a ocupării acestora cu persoane aparținând categoriei afectate de șomaj.

Problema realizării veniturilor bugetului nu se rezolvă fiscalizând suplimentar contribuabilii, ci îmbunătățind administrarea și colectarea impozitelor, taxelor și contribuțiilor reglementate de actualele legi fiscale, care, dacă s-ar încasa în proporție de 95-97%, atunci nivelul acestora s-ar ridica la 35-36% din PIB.

România este pe ultimul loc din Uniunea Europeană din perspectiva facilității plății taxelor și impozitelor.

(Clasamentul general pentru Uniunea Europeană din perspectiva facilității plății taxelor și impozitelor sunt în ordine: Irlanda, Danemarca, Luxemburg, Marea Britanie, Olanda, Estonia, Letonia, Suedia, Lituania, Grecia, Belgia, Franța, Portugalia, Slovenia, Germania, Spania, Austria, Bulgaria, Finlanda, Ungaria, Cehia, Slovacia, Italia, Polonia și România).

În criza economică, măsurile care trebuie luate sunt cele de relaxare fiscală, România are nevoie de un plan de relansare economică ca reacție la actuala criză economică mondială. Dată fiind amploarea crizei cu care se confruntă România, cât și economia mondială în general, este nevoie de o abordare coerentă și coordonată a politicilor fiscal-bugetare, precum și o serie de măsuri de îmbunătățire a colectării veniturilor la bugetul de stat și de combatere a evaziunii și fraudei fiscale.

Autoritățile fiscale din întreaga lume își revizuiesc sistemele fiscale prin **reducerea taxelor și impozitelor, fluidizarea proceselor administrative și modernizarea sistemelor de plată**. S-a arătat că reducerea impozitului pe profit cu un punct procentual duce la creșterea cu aproape 4% a numărului de firme și la sporirea cu 1% a numărului locurilor de muncă.

În acest context, prin această propunere legislativă, propunem un set de măsuri de relaxare fiscală și consolidare a bazei de impozitare, dar și a unor măsuri de simplificare și îmbunătățire a capacității administrativ fiscale.

Astăzi, necesitatea implementării unei reforme fiscale, în cel mai scurt timp, este evidentă pentru orice specialist, iar noi, din poziția pe care o avem, avem obligația față de mediul privat de a promova și susține adoptarea unui nou set de măsuri fiscale care să asigure atât un mediu stimulat și nediscriminatoriu, cât și îmbunătățirea transparenței, stabilității și predictibilității politicii fiscale.

Totodată, consolidarea bazei de impozitare și a modului de așezare a impozitelor și taxelor au rolul de a transforma România într-un mediu atractiv din punct de vedere fiscal, care să ducă la asigurarea resurselor necesare dezvoltării economice, precum și la creșterea investițiilor și la menținerea și crearea de noi locuri de muncă.

Considerăm că aceste obiective pot fi atinse prin adoptarea atât a unui set de măsuri de relaxare fiscală și consolidare a bazei de impozitare, dar și a unor măsuri de simplificare și îmbunătățire a capacității administrativ fiscale.

Printre **măsurile de relaxare fiscale** ce trebuie adoptate în cel mai scurt timp se număra:

- anularea impozitului minim
- anularea restricțiilor privind deductibilitatea TVA-ului la achiziția de autoturisme și a cheltuielilor cu combustibilul și TVA-ul aferent;
- deduceri fiscale suplimentare pentru investiții, în cote de până la 50% din profitul impozabil
- reducerea cu 10% a cotelor contribuțiilor la asigurările sociale pentru toți contribuabilii;
- angajatorii care păstrează, dar și creează locuri de muncă și angajează șomeri aflați de peste trei luni de zile fără un loc de muncă beneficiază de reducerea cu 50% a cotelor de contribuții sociale până la 31.12. 2010;
- cota redusă de TVA, de 5% pentru toate tranzacțiile cu locuințe noi;
- bonificații de 5% din valoarea obligațiilor fiscale pentru contribuabilii ce își plătesc taxele la termen;

- reducerea majorărilor de întârziere la plata obligațiilor fiscale de la 0,1% pe zi, la 0.03%, corelat cu nivelul anual al dobânzii de referință a BNR.

2. Schimbări preconizate:

A. Modificarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, prin adoptarea următoarelor măsuri:

- o Abrogarea prevederilor referitoare la impozitului minim
- o Abrogarea restricțiilor privind deductibilitatea TVA-ului la achiziția de autoturisme și a cheltuielilor cu combustibilul
- o acordarea de deduceri fiscale suplimentare pentru investiții, în cote de până la 50% din profitul impozabil
- o stabilirea unei cote reduse de TVA, de 5%, pentru toate livrarile de locuințe noi, până la 31.12.2010, care are rolul de a relansa domeniul construcțiilor

B. Modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală:

Prin proiect se urmărește evitarea creșterii numărului societăților care ar îndeplini condițiile prevăzute de lege pentru intrarea în procedura insolvenței, iar ulterior declanșarea procedurii falimentului și în același timp realizarea în cât mai bune condiții a veniturilor bugetare, prin accelerarea încasărilor.

Astfel, se propune acordarea unei **bonificații de 5% din valoarea integrală a obligațiilor stinse prin plată înainte de termen**, bonificații care se calculează pentru fiecare termen de plată, iar veniturile corespunzătoare înregistrate se utilizează ca surse proprii de finanțare.

De asemenea, prin acest proiect de lege se propune **reducerea majorărilor de întârziere la plata obligațiilor fiscale de la 0,1 %, la 0,03% pe fiecare zi de întârziere**. Nivelul majorării de întârziere se stabilește corelat cu nivelul dobânzii de referință stabilit de Banca Națională a României, o dată pe an, prin legile bugetare anuale, pentru anul următor, sau în cursul anului, dacă rata dobânzii de referință se modifică cu peste 5 puncte procentuale.” (pentru luna mai dobânda de referință a BNR a fost de 10,02% / an) – această măsură este reglementată, în acest mod, numai pentru contribuabilii care sunt de buna-credință și au un comportament fiscal corect.

C. Modificarea cotelor de contribuție de asigurări sociale:

Totodată, prin proiectul de lege se propune o **reducere cu 9,5 puncte procentuale a cotelor de contribuții de asigurări sociale**, după cum urmează:

- a) pentru condiții normale de muncă: 21,8 %;
- b) pentru condiții deosebite de muncă: 26,8 %;
- c) pentru condiții speciale de muncă: 31,8 %.

Prin proiect se propune și o **reducere a contribuțiilor pentru asigurările de sănătate cu 0,5 puncte procentuale**, stabilindu-se următoarele cote:

- a) pentru persoana asigurată o cotă de: 5%;
- b) pentru angajatorii asiguraților o cotă de: 5,2%.

Cotele de contribuții de asigurări sociale în perioada 1 ianuarie 2008 până în prezent sunt următoarele:

Tipul contribuțiilor sociale	Perioada 1 ianuarie - 30 noiembrie 2008 ¹	Perioada 1 decembrie 2008 – 31 decembrie 2008 ²	Perioada 1 ianuarie – februarie 2009 ³	Începând cu luna martie 2009 ⁴
Contribuție de asigurări sociale pentru condiții normale de muncă	29%	27,5%	28%	31,3%
Contribuție de asigurări sociale pentru condiții deosebite de muncă	34%	32,5%	33%	36,3%
Contribuție de asigurări sociale pentru condiții speciale de muncă	39%	37,5%	38%	41,3%

D. Modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru somaj și stimularea ocupării forței de muncă:

Prin proiectul inițiat se propune ca angajatorii cu activitate în domeniul economic, care păstrează actualele locuri de muncă, dar și cei care creează noi locuri de muncă și angajează șomeri, să beneficieze de **reducerea cu 50% a cotelor de contribuții sociale, până la 31.12.2010**. O astfel de măsură are drept consecință reducerea semnificativă a costurilor cu forța de muncă a contribuabililor și asigurarea unor surse de finanțare proprii pentru creșterea capacităților de producție a contribuabililor beneficiari și crearea de noi locuri de muncă.

3. Impactul social și economic asupra mediului de afaceri:

. Aceste măsuri au drept scop o reacție macro-economică anticiclică la criză, sub forma unor măsuri ambițioase care vor sprijini economia reală și vor reda încrederea consumatorilor și operatorilor economici, prin încurajarea rapidă a cererii din partea sectorului privat și sporirea încrederii consumatorilor, cum ar fi:

- redresarea economică prin stimularea investițiilor private în economie și a consumului populației;
- reducerea costurilor cu forța de muncă în vederea încurajării producției și ocupării forței de muncă prin reducerea cotelor contribuțiilor sociale totale;
- un ajutor în stoparea pierderii locurilor de muncă și apoi un ajutor acordat persoanelor pentru a reveni rapid pe piața muncii și a evita somajul pe termen lung;
- asigurarea unor facilități la plata taxelor și impozitelor - lasă mai multe resurse în mâna pieței, a consumatorilor și a producătorilor, îmbunătățind eficiența economică;

¹ Stabilite prin Legea nr. 387 / 2007 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2008.

² Stabilite prin Legea nr. 387 / 2007 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2008.

³ Stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 226/2008 privind unele măsuri financiar-bugetare.

⁴ Stabilite prin Legea nr. 19/2009 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009.

- reduce corupția, pentru că reduce rolul statului în economie;
- este ușor de implementat și administrat și poate avea efecte mai rapide decât planurile de investiții organizate de stat;
- efectele de antrenare ale investițiilor suplimentare asupra producției și ocupării forței de muncă.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezenta Propunere legislativă pe care o supunem spre dezbateră și aprobare Parlamentului României, în procedură de urgență.

INITIATORI:

CAMERA DEPUTAȚILOR:

Călin Popescu-Tăriceanu,
DEPUTAT PNL

Ludovic Orban,
DEPUTAT PNL

Daniel Chițoiu,
DEPUTAT PNL

SENATUL ROMÂNIEI:

Crin Antonescu,
SENATOR PNL

Dan Voiculescu,
SENATOR PC

Dan Radu Rușanu,
SENATOR PNL

Varujan Vosganian,
SENATOR PNL

CO-INIȚIATORI

Deputații și senatorii grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și Senat:

- deputat Nicolaeescu Tereza
- deputat George Surtan
- deputat Adamiuți Cristea
- deputat Cărmășu Gheorghe
- deputat BURLACU CRISTIAN
- deputat Săpunaru Nina
- deputat Munteanu George Ionuț
- deputat STROE IONUȚ MARIAN
- deputat GAVRILESCU CRATIETA
- deputat TACŢĂ CLAUDIU
- deputat Hora Cristian
- deputat Adrian Soțu
- deputat Timpan Radu Poplan
- deputat Căzan Alina
- deputat Palască Violet
- deputat Alina Gorghe
- deputat Mihai Ioni
- deputat Tudor Gerea
- deputat Dan Bardaban